

Veiligheidsregio IJsselland

**Crisisplan
2012 - 2015**

Documenteigenaar	Veiligheidsbureau
Vastgesteld door	Algemeen Bestuur
Datum vaststelling	21 december 2011
Geplande evaluatiedatum	

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Vorbereiden op specifieke risico's	4
3.	Organisatie hoofdstructuur	4
3.1.	Definitie hoofdstructuur.....	4
3.2.	GRIP en knoppenmodel.....	4
3.2.1.	<i>De GRIP</i>	5
3.2.2.	<i>Het multidisciplinaire knoppenmodel</i>	6
3.3.	Teams binnen de hoofdstructuur.....	7
3.3.1.	<i>Meldkamer</i>	7
3.3.2.	<i>Commando Plaats Incident</i>	8
3.3.3.	<i>Team bevolkingszorg</i>	9
3.3.4.	<i>Regionaal Operationeel Team</i>	9
3.3.5.	<i>De burgemeester en het Gemeentelijk Beleidsteam</i>	11
3.3.6.	<i>De voorzitter van de veiligheidsregio en het Regionaal Beleidsteam</i>	12
3.3.7.	<i>Opkomsttijden en opkomstlocaties</i>	13
3.4.	Rampbestrijdingsprocessen.....	15
3.5.	Voorwaardenscheppende processen.....	15
3.5.1.	<i>Melding en Alarmering</i>	15
3.5.2.	<i>Op- en afschalen</i>	16
3.5.3.	<i>Leiding en coördinatie</i>	18
3.5.4.	<i>Informatiemanagement</i>	18
3.5.5.	<i>Resourcemanagement</i>	19
3.6.	Evaluatie van inzetten.....	19
4.	Crisispartners	20
4.1.	Rijksheren.....	20
4.2.	De commissaris van de Koning.....	20
4.3.	Het Openbaar Ministerie.....	20
4.4.	Defensie.....	21
4.5.	De waterschappen.....	21
4.6.	Rijkswaterstaat.....	21
4.7.	Nutsbedrijven.....	21
4.8.	Landelijke coördinatiecentra.....	21
4.8.1.	<i>Nationaal Crisiscentrum</i>	21
4.8.2.	<i>Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum</i>	22
4.8.3.	<i>Landelijke Operationele Staf</i>	22
4.8.4.	<i>Departementaal coördinatiecentrum</i>	22
	Bijlage 1: Monodisciplinaire knoppenmodellen IJsselland	23
	Bijlage 1a: Knoppenmodel Politie	24
	Bijlage 1b: Knoppenmodel Gemeenten	25
	Bijlage 1c: Knoppenmodel GHOR	26
	Bijlage 1d: Knoppenmodel Brandweer	27
	Bijlage 2: rampbestrijdingsprocessen per kolom	28
	Bijlage 3: Overeenkomsten rampen- en crisisbeheersing	29

1. Inleiding

Dit Crisisplan beschrijft de crisisorganisatie in IJsselland en is vooral bedoeld voor de functionarissen binnen de crisisorganisatie¹. Het bevat de afspraken over de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende functionarissen en teams. Daarnaast beschrijft het de voorwaarden-scheppende processen. Bijvoorbeeld melden en alarmeren, op- en afschalen, leiding en coördinatie en informatiemanagement. Tenslotte bevat het de afspraken die Veiligheidsregio IJsselland heeft gemaakt met diverse partners en buurregio's.

Het crisisplan is gebaseerd op de Wet en het Besluit veiligheidsregio's. Het komt in de plaats van de gemeentelijke rampenplannen. Het crisisplan is weliswaar een plan op hoofdlijnen, maar wel een belangrijke stap op weg naar een betere multidisciplinaire samenwerking bij crises en rampen, door vorm te geven aan een eenduidige, professionele en slagvaardige crisisorganisatie op regionaal niveau.

2. Voorbereiden op specifieke risico's

De crisisorganisatie, zoals in dit document beschreven, is inzetbaar voor alle soorten rampen en crises. Dat neemt niet weg dat een aantal specifieke risico's extra aandacht behoeft. Bijvoorbeeld vanwege een hogere waarschijnlijkheid en/of impact, of omdat de generieke aanpak naar verwachting niet voldoende is. Voor deze risico's en een aantal wettelijk voorgeschreven objecten bestaan rampbestrijdingsplannen of informatiekaarten. Deze beschrijven de aanvullingen op en/of afwijkingen van de reguliere crisisorganisatie.

De specifieke risico's, uit het regionaal risicoprofiel 2011² zijn:

1. Ziektegolf
2. Overstroming
3. Verstoring drinkwatervoorziening
4. Brand in dichte binnenstad
5. Paniek in menigte

3. Organisatie hoofdstructuur

3.1. Definitie hoofdstructuur

De hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing (verder: 'de hoofdstructuur') van Veiligheidsregio IJsselland bestaat uit de volgende onderdelen:

- a. de meldkamer;
- b. één of meerdere commando's plaats incident (CoPI);
- c. een team bevolkingszorg;
- d. een Regionaal Operationeel Team (ROT);
- e. een Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) bij een lokale ramp of crisis, of een Regionaal Beleidsteam (RBT) bij een bovenlokale ramp of crisis.

3.2. GRIP en knoppenmodel

Veiligheidsregio IJsselland gebruikt twee modellen bij de organisatie van de hoofdstructuur: de *Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure* (GRIP) en het *multidisciplinair knoppenmodel* uit het Referentiekader Regionaal Crisisplan³. Deze modellen vullen elkaar aan.

Functionarissen met een mogelijke rol binnen de hoofdstructuur kijken altijd vanuit een multidisciplinaire invalshoek naar een incident, ramp of crisis. Ook als slechts één van de kolommen opschaalt vragen functionarissen binnen deze kolom zich af of er mogelijk een taak ligt voor een andere kolom.

¹ De Wet veiligheidsregio's verplicht de veiligheidsregio's om drie soorten plannen te maken: het beleidsplan, het crisisplan en rampbestrijdingsplannen. De visie op multidisciplinaire operationele planstructuur van Veiligheidsregio IJsselland beschrijft de samenhang tussen deze documenten.

² Mogelijk verandert de risico-inschatting gedurende de looptijd van dit Crisisplan.

³ Referentiekader Regionaal Crisisplan 2009, Projectteam Regionaal Crisisplan

3.2.1. De GRIP

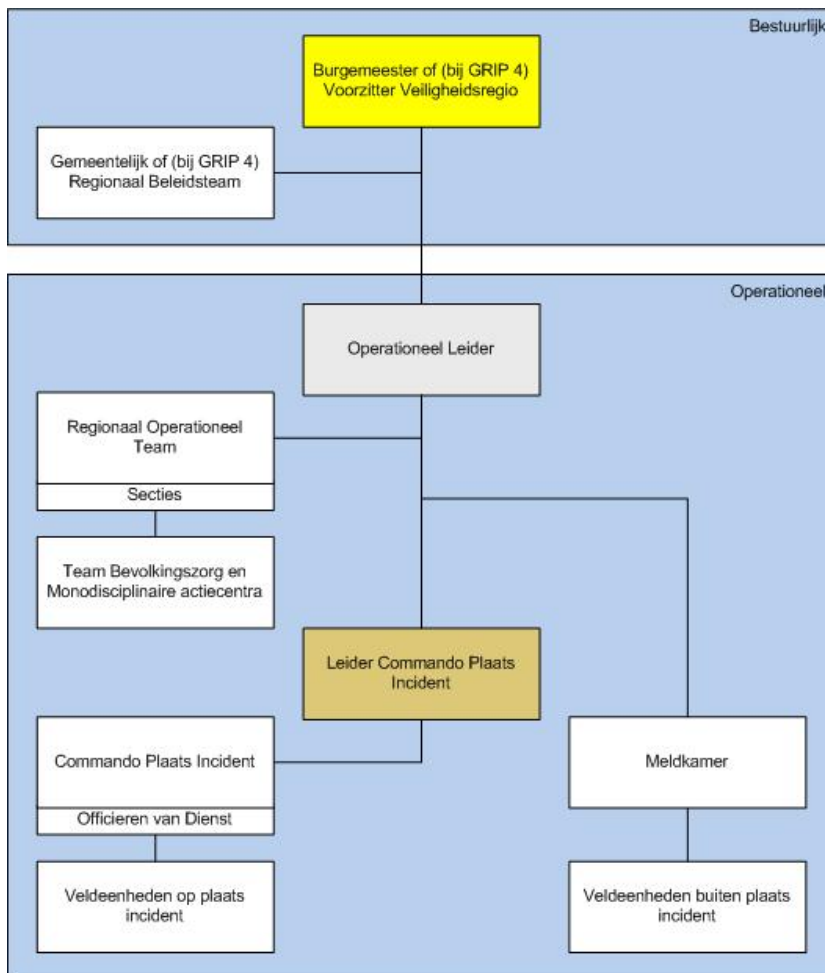
De GRIP beschrijft de structuur voor multidisciplinaire leiding en coördinatie en is onafhankelijk van de hoeveelheid ingezette eenheden en/of materieel. Alleen bij GRIP 1 t/m 4 spreken we over opschalen, daarbuiten spreken we van multidisciplinaire samenwerking binnen de dagelijkse routine (GRIP 0). Figuren 1 en 2 geven een verdere toelichting.

De GRIP gaat er vanuit dat leiding en coördinatie op de volgende abstractieniveaus plaatsvindt:

- strategisch*: het gemeentelijk of Regionaal Beleidsteam;
- tactisch*: het Regionaal Operationeel Team;
- operationeel*⁴: het Commando Plaats Incident.

GRIP-classificatie	Reikwijdte incident	Actieve onderdelen hoofdstructuur
GRIP 1	Bronbestrijding met eenhoofdige leiding	Meldkamer, CoPI
GRIP 2	Bron- en effectbestrijding. Incidentbestrijding met duidelijke uitsraling naar de omgeving.	Meldkamer ⁵ , CoPI, ROT, kernbezetting GBT
GRIP 3	Bedreiging welzijn van (grote groepen van) de bevolking binnen één gemeente.	Meldkamer, CoPI, ROT, GBT
GRIP 4	Bedreiging welzijn van bevolking, gemeentegrens-overschrijdend, eventueel schaarste.	Meldkamer, CoPI, ROT, RBT

Figuur 1: Overzicht GRIP

Figuur 2: Leiding- en coördinatiestructuur bij GRIP 3 of 4

⁴ Het begrip *operationeel* kan betekenen dat iets of iemand inzetbaar is, maar het kan ook betekenen dat iets te maken heeft met de uitvoering. En de meest verwarrende: de Operationeel Leider geeft leiding aan het Regionaal Operationeel Team, dat echter op tactisch niveau werkt. Het is daarom belangrijk om bij het lezen goed op de context te letten.

⁵ Vanaf GRIP 1 wordt de meldkamer aangevuld met een Calamiteitencoördinator (zie paragraaf 2.3.1).

3.2.2. Het multidisciplinaire knoppenmodel

Het knoppenmodel is een hulpmiddel om de in te zetten capaciteit af te stemmen op de aard van het incident. Door middel van het indrukken van 'knoppen' activeren leidinggevenden bepaalde processen⁶.

Het knoppenmodel biedt de mogelijkheid om naar behoefte bepaalde processen te activeren, zonder daarbij verder dan nodig op te schalen in de GRIP-structuur. Vaak is GRIP 0 of 1 in combinatie met een aantal extra processen namelijk al voldoende om een incident af te handelen en is het afkondigen van een GRIP 2 of 3 een (te) zwaar middel. De voorbeelden hieronder maken dit duidelijk.

Voorbeeld: het knoppenmodel binnen een GRIP-incident

In een GRIP 1 situatie kan behoefte zijn aan (kleinschalige) opvang en verzorging. Om dit proces te starten moet de 'knop' Bevolkingszorg worden ingedrukt. Hiervoor vraagt de Leider CoPI de Officier van Dienst Bevolkingszorg dit proces te starten. Door deze werkwijze is het niet nodig om het ROT te activeren of op te schalen naar GRIP 3. Hierdoor ontstaat een meer flexibele crisisorganisatie, die maatwerk kan leveren.

Voorbeeld: het knoppenmodel in de dagelijkse routine (GRIP 0)

Tijdens een evenement schaalde de politie intern op en zet een Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden (SGBO) in. Voor de overige kolommen is dit niet nodig, maar het kan wel verstandig zijn om leidinggevenden van brandweer, GHOR en gemeente op de hoogte te houden van de ontwikkelingen. Daarom schuiven deze zo nodig aan bij het SGBO. Je kunt in zo'n situatie spreken van een 'SGBO-plus'. Mocht er tijdens het evenement iets gebeuren waardoor het nodig is om op te schalen naar GRIP 1, dan wordt er conform de geldende afspraken een CoPI ingericht. Dat CoPI is verantwoordelijk voor de bestrijding van het incident, terwijl het SGBO verantwoordelijk blijft voor het verdere verloop van het evenement.

De onderdelen van de crisisorganisatie kunnen op verschillende manieren worden ingevuld:

1. Met een *kernbezetting*⁷. Dit is een onvolledige invulling van een onderdeel van de hoofdstructuur. De *kernbezetting* doet voorbereidend werk om de eventuele 'opstarttijd' van een volledig team te verkleinen.
2. Met de *standaardbezetting*. Dit is de volledige invulling van een onderdeel van de hoofdstructuur.
3. Met *maatwerk*. Kernbezettingen en standaardbezettingen van teams kunnen naar behoefte worden aangevuld met extra functionarissen.

⁶ Zie bijlage 1 voor een volledig overzicht van het knoppenmodel, zoals dat geldt binnen IJsselland.

⁷ Paragraaf 2.3 beschrijft per team hoe de kernbezetting is samengesteld.

3.3. Teams binnen de hoofdstructuur

3.3.1. Meldkamer

Samenstelling

Veiligheidsregio IJsselland heeft samen met Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland een gemeenschappelijke meldkamer voor politie, brandweer en ambulancezorg/GHOR: Meldkamer Oost Nederland (MON). Gemeenschappelijk betekent in dit geval onder andere dat de drie individuele meldkamers:

- zijn ondergebracht in dezelfde ruimte;
- een gezamenlijke ICT-infrastructuur hebben;
- hun eigen monodisciplinaire processen zelf afhandelen;
- waar mogelijk gemeenschappelijke werkprocessen hebben.

Taken en verantwoordelijkheden

De meldkamer is verantwoordelijk voor de volgende processen⁸:

- Intake
- Regie op inzet
- Opschaling
- Ondersteuning

Dit geldt voor de drie afzonderlijke meldkamers, waar het gaat om hun monodisciplinaire taken. Maar het geldt ook voor de meldkamer als geheel. De meldkamer verkrijgt, verifieert en combineert essentiële informatie over een incident of crisis en legt deze gegevens vast in het gemeenschappelijk meldkamersysteem (GMS). Op basis van deze gegevens bepaalt de meldkamer de juiste hulp- en inzetbehoefte.

Eenhoofdige leiding

Zodra is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering, zoals beschreven in paragraaf 2.5.2, wordt de meldkamer aangestuurd door één leidinggevende. Binnen de MON is dit, op momenten dat er is opgeschaald in de GRIP-structuur, de Calamiteitencoördinator (Caco). De Caco:

- coördineert de multidisciplinaire aspecten van de werkzaamheden van de verschillende disciplines. Daarbij blijven de disciplines zelf verantwoordelijk voor de inhoud van hun eigen processen;
- let daarbij specifiek op de veiligheid van de hulpverleners;
- draagt via het meldkamerbeeld bij aan een totaalbeeld van het incident;
- acteert proactief op (dreigende) incidenten.

⁸ Bron: Inrichtingsplan Meldkamer Oost Nederland, 28 september 2009

3.3.2. **Commando Plaats Incident**

Eenhoofdige leiding

Het CoPI staat onder eenhoofdige multidisciplinaire leiding van de Leider CoPI. Deze bewaakt het proces binnen het CoPI en is bevoegd om aanwijzingen te geven, zonder daarbij monodisciplinaire taken en bevoegdheden van de andere CoPI-leden over te nemen. Dit betekent ook dat hij niet optreedt als (tweede) vertegenwoordiger van de kolom waaruit hij afkomstig is.

Samenstelling

Een CoPI heeft de volgende *standaardbezetting*:

- a. Leider CoPI;
- b. Officier van Dienst Brandweer (OvDB);
- c. Officier van Dienst Geneeskundig (OvDG);
- d. Officier van Dienst Politie (OvDP);
- e. Informatiemanager CoPI;
- f. Voorlichtingsfunctionaris CoPI.

Vorbereidend werk kan worden gedaan door de volgende *kernbezetting*:

- a. Leider CoPI;
- b. Officier van Dienst Brandweer;
- c. Officier van Dienst Geneeskundig;
- d. Officier van Dienst Politie.

Daarnaast kan de Leider CoPI, om *maatwerk* te leveren, het team aanvullen met specifieke functionarissen. Bijvoorbeeld een

- Officier van Dienst Bevolkingszorg, of via deze een andere deskundige van de gemeente;
- liaison van een externe partner, zoals waterschappen, Prorail, Rijkswaterstaat of Gasunie.

Taken en verantwoordelijkheden

Het CoPI heeft de volgende taken/verantwoordelijkheden⁹:

1. operationeel leiding geven ter plaatse, onder andere door de volgende acties:
 - actief sturen op veiligheid van hulpverleners en burgers;
 - zich een beeld en een oordeel vormen over het incident en aan de hand daarvan besluiten nemen;
 - bijdragen aan een totaalbeeld van het incident;
 - bepalen welke deelprocessen aan de orde zijn en welke eenheden ingezet moeten worden;
 - het eigen inzetgebied (brongebied¹⁰) afbakenen;
 - scenario's voor de korte termijn (korter dan 4 uur) benoemen en daarop anticiperen;
 - de continuïteit van de inzet, inclusief het CoPI, waarborgen;
 - de woordvoering op de plaats incident verzorgen (vanaf GRIP 2 stemt de voorlichter CoPI de woordvoering af met de voorlichter ROT).
2. afstemmen met andere betrokken partijen, door:
 - eventuele (externe) specialisten/adviseurs toe te voegen aan het CoPI;
 - de burgemeester (bij GRIP 1) of de Operationeel Leider (vanaf GRIP 2) periodiek te informeren over de ontwikkelingen op de plaats incident.
3. het Regionaal Operationeel Team adviseren, onder andere over:
 - de opschaling en te activeren deelprocessen;
 - bijstandsaanvragen aan andere veiligheidsregio's.

Coördinerend commando bij meerdere CoPI's

Als er meerdere CoPI's actief zijn bij hetzelfde incident worden deze gecoördineerd door het ROT.

⁹ De onder 1, 2 en 3 genoemde hoofdpunten komen uit het Besluit veiligheidsregio's, art. 2.1.2 lid 2.

¹⁰ Het brongebied is het gebied waarbinnen alles zich bevindt dat te maken heeft met de directe bestrijding van het incident. Het effectgebied is het gebied waarbinnen de effecten van het incident zich afspelen. Bij GRIP 1 bepaalt de Leider CoPI de grenzen van het brongebied. Vanaf GRIP 2 bepaalt de Operationeel Leider deze, in overleg met de Leider CoPI.

3.3.3. Team bevolkingszorg

Samenstelling

Het team bevolkingszorg bestaat uit:

- a. één functionaris, belast met de leiding van het team¹¹;
- b. één functionaris, belast met het informatiemanagement;
- c. één functionaris, belast met de coördinatie van de voorlichting.

Taken en verantwoordelijkheden

Het team bevolkingszorg zorgt ervoor dat de volgende taken worden uitgevoerd:

1. de bevolking voorlichten;
2. de bevolking opvangen en verzorgen;
3. zorgen voor nazorg voor de bevolking;
4. de slachtoffers registreren;
5. schadegevallen registreren;
6. zorg voor de omgeving, waaronder in ieder geval zorg voor het milieu en besmette waren;
7. uitvaartverzorging;
8. het Regionaal Operationeel Team adviseren.

3.3.4. Regionaal Operationeel Team

Eenhoofdige leiding

Het ROT staat onder eenhoofdige multidisciplinaire leiding van de Operationeel Leider. Deze bewaakt het proces binnen het ROT en is bevoegd om aanwijzingen te geven, zonder daarbij monodisciplinaire taken en bevoegdheden van de andere ROT-leden over te nemen. Dit betekent ook dat hij niet optreedt als (tweede) vertegenwoordiger van de kolom waaruit hij afkomstig is.

Samenstelling

Een ROT heeft de volgende *standaardbezetting*:

- a. Operationeel Leider (OL);
- b. Sectie¹² Brandweer;
- c. Sectie GHOR;
- d. Sectie Politie;
- e. Sectie Bevolkingszorg;
- f. Sectie Informatiemanagement;
- g. voorlichtingsfunctionaris ROT.

Veiligheidsregio IJsselland voegt daar ter ondersteuning standaard vier functionarissen aan toe. Deze maken geen deel uit van de standaardbezetting, zoals gedefinieerd in paragraaf 2.2. Een ROT zonder hen is dus ook een volledig ROT. Deze vier extra functionarissen zijn:

- h. liaison Defensie ROT;
- i. beleidsondersteuner OL;
- j. administratie ondersteuner ROT;
- k. ondersteuner voorlichting.

Vorbereidend werk kan worden gedaan door de volgende *kernbezetting*:

- a. Operationeel Leider;
- b. Algemeen Commandant brandweer;
- c. Algemeen commandant geneeskundige zorg;
- d. Algemeen Commandant politie;
- e. Algemeen Commandant bevolkingszorg;
- f. Informatiemanager ROT
- g. Voorlichtingsfunctionaris ROT.

¹¹ De Algemeen Commandant Bevolkingszorg geeft leiding aan het Team Bevolkingszorg. Hij wordt daarbij geassisteerd door de Coördinator Gemeentelijke Processen. Daarnaast is er een teamleider voor ieder taakveld.

¹² Een sectie bestaat uit minimaal twee personen: een leidinggevende (de Algemeen Commandant of informatiemanager ROT) en een ondersteuner.

Daarnaast kan de OL, om *maatwerk* te leveren, het team aanvullen met specifieke functionarissen. Onder andere vertegenwoordigers van:

- de Waterschappen;
- Rijkswaterstaat;
- Prorail;
- KPN;
- Vitens;
- Enexis;
- Gasunie
- Cogas Infra & Beheer.

Taken en verantwoordelijkheden

Een ROT heeft de volgende taken en verantwoordelijkheden¹³:

1. operationeel leiding geven aan de bestrijding van de ramp of crisis, onder andere door de volgende acties:
 - actief sturen op veiligheid;
 - zich een beeld en een oordeel vormen over het incident en aan de hand daarvan besluiten nemen, voornamelijk gericht op de aanpak in het effectgebied en de maatschappelijke en bestuurlijke impact van het incident;
 - bijdragen aan een integraal totaalbeeld van het incident;
 - scenario's op de middellange termijn (4 tot 12 uur) benoemen en daarop anticiperen;
 - kaders stellen voor een gecoördineerde hulpverlening door het CoPI en zo nodig faciliteren bij de uitvoering daarvan;
 - de aanpak in het bron- en effectgebied op elkaar afstemmen;
 - de besluiten van de burgemeester of voorzitter van de veiligheidsregio vertalen in opdrachten;
 - de continuïteit het ROT en de actiecentra waarborgen;
 - meewerken aan de juiste voorlichting aan bevolking, media en interne organisatie.
2. afstemmen met andere bij de ramp of crisis betrokken partijen, onder andere door contacten te leggen met crisispartners, gericht op de operationele aanpak in het effectgebied;
3. het gemeentelijk of Regionaal Beleidsteam adviseren, onder andere door de volgende acties:
 - periodiek informeren van de burgemeester, het GBT of RBT;
 - uitvoeren van opdrachten en/of uitwerken van besluiten van het GBT of RBT;
 - bepalen van de beslispunten die aan het GBT / RBT moeten worden voorgelegd. Het gaat om bestuurlijke beslissingen over zaken zoals:
 - o aanvragen bijstand van buiten de veiligheidsregio;
 - o waarschuwen van de bevolking;
 - o uitvaardigen van noodbevelen of noodverordeningen;
 - o besluiten tot evacuatie;
 - o verdelen van schaarse middelen tussen de gemeenten in de veiligheidsregio;
 - o bepalen van de bestuurlijke kaders;
 - o het plan van aanpak voor de nafase.

Actiecentra

De secties Bevolkingszorg, Brandweer, GHOR en Politie hebben ieder een monodisciplinair actiecentrum tot hun beschikking¹⁴. De Algemeen Commandanten sturen hun eigen actiecentrum aan.

¹³ De onder 1, 2 en 3 genoemde hoofdpunten komen uit het Besluit veiligheidsregio's, art. 2.1.4 lid 2.

¹⁴ De Algemeen Commandant Bevolkingszorg stuurt het Team Bevolkingszorg aan.

3.3.5. De burgemeester en het Gemeentelijk Beleidsteam

De positie van de burgemeester¹⁵

De burgemeester heeft het opperbevel in geval van een ramp of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Degenen die aan de bestrijding van een ramp deelnemen, staan onder zijn bevel. Het Gemeentelijk Beleidsteam ondersteunt de burgemeester bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing¹⁶.

De burgemeester is het bestuursorgaan dat de (beleids)beslissingen neemt. Het Gemeentelijk Beleidsteam adviseert hem daarbij. Dit neemt niet weg, dat de leidinggevenden van brandweer, GHOR en politie zelf hun eigen kolom aansturen.

Samenstelling GBT

Een Gemeentelijk Beleidsteam bestaat uit leidinggevenden van:

- a. brandweer;
- b. GHOR;
- c. politie;
- d. bevolkingszorg.

In IJsselland heeft een GBT de volgende *standaardbezetting*:

- a. lokale brandweercommandant;
- b. (operationeel) directeur GHOR;
- c. directielid van de politie;
- d. gemeentesecretaris;
- e. adviseur crisisbeheersing;
- f. voorlichtingsfunctionaris GBT;
- g. informatiemanager GBT;
- h. administratief ondersteuner.

De *kernbezetting* bestaat uit de:

- a. gemeentesecretaris;
- b. adviseur crisisbeheersing;
- c. gemeentelijk voorlichter.

Daarnaast kan de burgemeester, om *maatwerk* te leveren, het team aanvullen met specifieke functionarissen. Bijvoorbeeld:

- (Hoofd-)Officier van Justitie;
- regionaal militair commandant;
- dijkgraaf;
- bestuurders van nutsbedrijven.

Taken en verantwoordelijkheid

Een Gemeentelijk Beleidsteam ondersteunt en adviseert de burgemeester bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hierbij onderscheiden we drie hoofdtaken:

1. Benoemen en afwegen van de bestuurlijke en maatschappelijke impact van het incident, onder andere door de volgende acties:
 - zich een beeld en een oordeel vormen over het incident en aan de hand daarvan de burgemeester adviseren over te nemen besluiten;
 - op bestuurlijk niveau contact leggen met de juiste crisispartners;
 - scenario's op de middellange termijn (langer dan 12 uur) benoemen en daarop anticiperen.
2. De burgemeester adviseren over de bestuurlijke en maatschappelijke aspecten van het incident, onder andere op de volgende gebieden:
 - duiden van de gebeurtenissen voor de bevolking en deze een handelingsperspectief geven;
 - informeren van de media;
 - waarschuwen van de bevolking;

¹⁵ Waar burgemeester staat kan ook waarnemend burgemeester worden gelezen.

¹⁶ Naast het GBT kan er een driehoek functioneren in het kader van de openbare orde / strafrecht.

- uitgeven van noodbevelen of noodverordeningen;
- evacueren van de bevolking;
- bestuurlijke kaders stellen voor de bevolkingszorg;
- een plan van aanpak voor de nafase;
- bijstands aanvragen (via de voorzitter van de veiligheidsregio);
- informeren van de voorzitter van de veiligheidsregio, commissaris van de Koning en Hoofdofficier van Justitie;
- op- en afschalen;
- de continuïteit van de bestuurlijke leiding over de bestrijding van de ramp of crisis (bijvoorbeeld aflossing burgemeester en GBT).

3. De burgemeester adviseren over de bestuurlijke kaders die gesteld moeten worden aan de Operationeel Leider.

3.3.6. De voorzitter van de veiligheidsregio en het Regionaal Beleidsteam

De positie van de voorzitter van de veiligheidsregio¹⁷

Bij een ramp of crisis die de gemeentegrenzen overstijgt heeft de voorzitter van de veiligheidsregio het opperbevel. Dit is overigens wel aan beperkingen gebonden:

- de voorzitter neemt geen besluiten voordat hij het RBT daarover heeft geraadpleegd, tenzij dit door de vereiste spoed niet mogelijk is;
- de voorzitter schaaft af naar GRIP 3, zodra de omstandigheden dit toelaten. Hiermee ontbindt hij het RBT en gaat het opperbevel binnen de getroffen gemeenten weer over naar de individuele burgemeesters.

De voorzitter van de veiligheidsregio is het bestuursorgaan dat de (beleids)beslissingen neemt bij een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, mits opgeschaald naar GRIP 4. Het Regionaal Beleidsteam adviseert hem daarbij.

Geen GBT's als er een RBT is

In situaties waarbij er een RBT is samengesteld en de voorzitter van de veiligheidsregio het opperbevel heeft, is er in de getroffen gemeenten geen GBT. De burgemeesters van die gemeenten nemen zelf deel aan het RBT¹⁸.

Samenstelling

Het RBT bestaat uit de:

- a. burgemeesters van de getroffen gemeenten;
- b. hoofdofficier van justitie;
- c. op uitnodiging: de voorzitter van elk betrokken waterschap.

In IJsselland heeft een RBT de volgende *standaardbezetting*:

- a. burgemeesters van de getroffen gemeenten;
- b. (Hoofd) Officier van Justitie;
- c. voorlichtingsfunctionaris RBT;
- d. informatiemanager RBT;
- e. de Operationeel Leider;
- f. leidinggevend van: brandweer, politie, GHOR en bevolkingszorg;
- g. beleidsondersteuner;
- h. administratief ondersteuner.

Daarnaast kan de voorzitter, om *maatwerk* te leveren, het team aanvullen met specifieke functionarissen. Onder andere:

- de regionaal militair commandant;
- bestuurder van nutsbedrijven;
- rijksheren.

¹⁷ Waar voorzitter staat kan ook de plaatsvervangend voorzitter worden gelezen.

¹⁸ Het staat de getroffen gemeenten vrij om intern overleg te voeren. Dit overleg wordt dan niet aangeduid met de naam GBT.

Taken en verantwoordelijkheid

Een Regionaal Beleidsteam ondersteunt en adviseert de voorzitter van de veiligheidsregio bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hierbij kunnen we drie hoofdtaken onderscheiden:

1. Benoemen en afwegen van de bestuurlijke en maatschappelijke impact van het incident, onder andere door de volgende acties:
 - zich een beeld en een oordeel vormen over het incident en aan de hand daarvan de voorzitter adviseren over te nemen besluiten;
 - op bestuurlijk niveau contact leggen met de juiste crisispartners;
 - scenario's op de middellange termijn (langer dan 12 uur) benoemen en daarop anticiperen.
2. De voorzitter van de veiligheidsregio adviseren over de bestuurlijke en maatschappelijke aspecten van het incident, onder andere op de volgende gebieden:
 - duiden van de gebeurtenissen voor de bevolking en deze een handelingsperspectief geven;
 - informeren van de media;
 - waarschuwen van de bevolking;
 - uitgeven van noodbevelen of noodverordeningen;
 - evacueren van de bevolking;
 - bestuurlijke kaders stellen voor de bevolkingszorg;
 - een plan van aanpak voor de nafase;
 - bijstands aanvragen (via de voorzitter van de veiligheidsregio);
 - informeren van de voorzitter van de veiligheidsregio en eventueel de Hoofdofficier van Justitie;
 - afschalen;
 - informeren van de commissaris van de Koning;
 - de continuïteit van de bestuurlijke leiding over de bestrijding van de ramp of crisis (bijvoorbeeld aflossing burgemeester en RBT).
3. De voorzitter van de veiligheidsregio adviseren over de bestuurlijke kaders die gesteld moeten worden aan de Operationeel Leider.

3.3.7. Opkomsttijden en opkomstlocaties

Het Besluit veiligheidsregio's heeft het over een tijd waarbinnen onderdelen of functionarissen moeten beginnen "met de uitvoering van hun taken" en niet over een maximale opkomsttijd. Veiligheidsregio IJsselland vertaalt dit naar de maximale opkomsttijden binnen de marges zoals weergegeven in figuur 3. Voor het CoPI geldt daarnaast een maximale tijd waarbinnen de CoPI-leden onderling contact moeten hebben gelegd via C2000. De genoemde tijden zijn de tijden na ontvangst van de oproep.

Onderdeel	Functionaris	Max. tijd tot start uitvoering taken volgens Besluit	Invulling Veiligheidsregio IJsselland ¹⁹	Opkomstlocatie
Meldkamer	Caco	geen normtijd	binnen 2 minuten in de meldkamer	MON
CoPI	standaardbezetting	30 minuten	binnen 15 minuten multidisciplinair contact via C2000 in 80% van de gevallen binnen 30 minuten op opkomstlocatie in 100% van de gevallen binnen 45 minuten op opkomstlocatie	plaats incident

Figuur 3: Opkomsttijden en -locaties (vervolg op de volgende pagina)

¹⁹ Als een functionaris niet binnen de normtijden uit het Besluit veiligheidsregio's aanwezig kan zijn op zijn opkomstplaats stemt hij binnen die normtijd op een andere manier af met de andere leden van het onderdeel. Dat kan telefonisch, via C2000 of via het digitale informatiesysteem.

Onderdeel	Functionaris	Max. tijd tot start uitvoering taken volgens Besluit	Invulling Veiligheidsregio IJsselland	Opkomstlocatie
ROT	- Informatiemanager ROT - Voorlichtingsfunctionaris	30 minuten	in 80% van de gevallen binnen 30 minuten op opkomstlocatie in 100% van de gevallen binnen 45 minuten op opkomstlocatie	Regionaal Coördinatiecentrum
ROT	kernbezetting, met uitzondering van bovengenoemde functionarissen	45 minuten	in 80% van de gevallen binnen 45 minuten op opkomstlocatie in 100% van de gevallen binnen 60 minuten op opkomstlocatie	Regionaal Coördinatiecentrum
ROT	Sectie Informatiemanagement	40 minuten	in 80% van de gevallen binnen 40 minuten op opkomstlocatie in 100% van de gevallen binnen 60 minuten op opkomstlocatie	Regionaal Coördinatiecentrum
ROT	alle secties, met uitzondering van Sectie Informatiemanagement	60 minuten	in 80% van de gevallen binnen 60 minuten op opkomstlocatie in 100% van de gevallen binnen 75 minuten op opkomstlocatie	Regionaal Coördinatiecentrum
Team bevolkingszorg	persoon belast met coördinatie voorlichting	30 minuten	in 80% van de gevallen binnen 30 minuten op opkomstlocatie in 100% van de gevallen binnen 45 minuten op opkomstlocatie	Nader te bepalen
Team bevolkingszorg	leden team, met uitzondering van coördinator voorlichting	90 minuten	in 100% van de gevallen binnen 90 minuten op opkomstlocatie	Nader te bepalen
GBT	standaardbezetting	60 minuten	in 80% van de gevallen binnen 60 minuten op opkomstlocatie in 100% van de gevallen binnen 90 minuten op opkomstlocatie	Gemeentehuis getroffen gemeente
RBT	standaardbezetting	geen normtijd	in 80% van de gevallen binnen 60 minuten op opkomstlocatie in 100% van de gevallen binnen 90 minuten op opkomstlocatie	Bestuurskamer Veiligheidsregio

Vervolg figuur 3: Opkomsttijden en -locaties

3.4. Rampbestrijdingsprocessen

De basis van de crisisorganisatie bestaat uit vier diensten of 'kolommen': politie, brandweer, GHOR en gemeente. Elk van deze vier kolommen is hoofdverantwoordelijk voor een aantal rampbestrijdingsprocessen, waarbij de andere kolommen kunnen ondersteunen of adviseren. Figuur 4 geeft een overzicht van deze processen en de rol van de verschillende kolommen daarbij²⁰. De details van de rampbestrijdingsprocessen hebben de kolommen uitgewerkt in hun monodisciplinaire deelplannen.

Proces	Omschrijving proces	Bev.	Brw.	Pol.	GHOR
0	Beeld-, oordeels-, en besluitvorming	V	V	V	V
1	Communicatie (Pers- en Publieksvoorlichting)	V	A	A	A
2	Publieke zorg (O&V, Nazorg, CRIB, CRAS, Uitvaart)	V	A	A	O
3	Omgevingszorg (Milieu, Besmette waren)	V			
4	Bron- en emissiebestrijding	A	V	A	A
5	Redding	A	V		A
6	Ontsmetting	A	V		A
7	Spoedeisende medische hulpverlening		O	O	V
8	Psychosociale hulpverlening				V
9	Opgeschaalde publieke gezondheidszorg		A		V
10	Handhaving mobiliteit	A	A	V	A
11	Ordehandhaving			V	
12	Opsporing			V	
13	Opsporingsexpertise	O		V	
14	Interventie			V	
15	Handhaving Netwerken (Politiewet)			V	
16	Bewaken en beveiligen			V	
17	Informatiemanagement	V	V	V	V
18	Resourcemanagement	V	V	V	V

Legenda:

V	: Verantwoordelijk
O	: Ondersteunend
A	: Adviserend

Figuur 4: Rampbestrijdingsprocessen per kolom

3.5. Voorwaardenscheppende processen

Naast de rampbestrijdingsprocessen zijn er vijf voorwaardenscheppende processen²¹:

1. melden en alarmeren;
2. op- en afschalen;
3. leiding en coördinatie;
4. informatiemanagement;
5. resourcemanagement.

Deze processen helpen de kolommen om hun eigen rampbestrijdingsprocessen goed in te vullen en deze onderling goed af te stemmen. Paragrafen 2.5.1 t/m 2.5.5 bevatten een verdere uitwerking.

3.5.1. Melding en Alarmering

Doel

- De essentiële gegevens over een incident verkrijgen, verifiëren en combineren.
- Die gegevens beoordelen.
- Dat oordeel vertalen naar de initiële hulp- en inzetbehoefte.
- Deze hulp zo snel en effectief mogelijk beschikbaar maken.

²⁰ Bijlage 2 geeft een verdere onderverdeling van de processen.

²¹ De eerste vier genoemde voorwaardenscheppende processen zijn afkomstig uit de Basisvereisten crisismanagement, de centrale normen benoemd (LBCB 2006). De laatstgenoemde is afkomstig uit het referentiekader Regionaal Crisisplan.

Uitvoering

De meldkamer vraagt de melder uit op grond van uitvraagprotocollen en procedures en bepaalt op basis van die gegevens de juiste hulp- en inzetbehoefte.

Prestaties en normen

- De meldkamer alarmeert na ontvangst van een melding binnen de wettelijke normtijd de eenheden die in eerste instantie nodig zijn om het incident te bestrijden en dirigeert hen naar de juiste plaats.
- Binnen 5 minuten na opschalen heeft de meldkamer een eerste en zo volledig mogelijke beschrijving van het incident gereed voor de overige onderdelen van de hoofdstructuur.
- De meldkamer alarmeert eventuele crisispartners en private samenwerkingspartners.

3.5.2. Op- en afschalen

Doel

- De juiste (hoeveelheid) mensen en middelen beschikbaar hebben om de ramp of crisis te bestrijden.
- Een passende structuur voor leiding en coördinatie instellen.

Mandaat op- en afschalen

Voor op- en afschalen gelden de volgende uitgangspunten:

- Binnen ieder onderdeel van de hoofdstructuur zijn personen die mogen opschalen. De bevoegdheden zijn verder uitgewerkt in figuur 5.
- Alleen de leidinggevende van het hiërarchisch hoogste actieve onderdeel van de hoofdstructuur mag afschalen. De leidinggevende van het hiërarchisch lagere team adviseert hem daarbij.
- De Leider CoPI heeft mandaat om zelf de status GRIP 1 vast te stellen. Deze hoeft niet expliciet te worden bekrachtigd door de burgemeester.
- De Operationeel Leider heeft mandaat om zelf de status GRIP 2 vast te stellen. Deze hoeft niet expliciet te worden bekrachtigd door de burgemeester.
- De burgemeester bekrachtigt formeel de status GRIP 3. De voorzitter van de veiligheidsregio bekrachtigt formeel de status GRIP 4.
- Activeren van het Waarschuwings- en Alarmeringssysteem (WAS, ook wel 'WAS-masten' of sirenes genoemd) leidt automatisch tot GRIP 3. Wordt in meerdere gemeenten het WAS geactiveerd, dan leidt dit automatisch tot GRIP 4. Bij acute dreiging heeft de Officier van Dienst Brandweer mandaat om het WAS te (laten) activeren.
- Voor sommige specifieke risico's bestaan rampbestrijdingsplannen of informatiekaarten. Deze kunnen voorschrijven dat de meldkamer onmiddellijk opschaaft tot een vooraf gedefinieerd GRIP-niveau. In dat geval gaat de inhoud van het rampbestrijdingsplan of informatiekaart boven de algemene regel in figuur 5.

Functionaris ²²	Schaalt op	Schaalt af	Opmerkingen ²³
Caco	t/m GRIP 2	-	Mag zelfstandig opschalen t/m GRIP 1, tenzij er al een OvD of Leider CoPI actief is. Overlegt eerst met de Leider CoPI, alvorens op te schalen naar GRIP 2.
Officieren van Dienst van politie, brandweer en GHOR	t/m GRIP 3	-	Mogen zelfstandig opschalen totdat de Leider CoPI actief is.
Leider CoPI	t/m GRIP 3	van GRIP 1 naar GRIP 0	Mag zelfstandig opschalen totdat de Operationeel Leider actief is.
Algemeen Commandanten / informatiemanager ROT	t/m GRIP 3	-	Mogen zelfstandig opschalen totdat de Operationeel Leider actief is

Figuur 5: Bevoegdheid tot op- en afschalen per functionaris (vervolg op de volgende pagina)

²² Waar in dit overzicht burgemeester of voorzitter Veiligheidsregio staat, kan ook diens vervanger worden gelezen. Voor alle genoemde functionarissen geldt dat zij ook mogen opschalen als zij nog niet formeel 'in functie' zijn. Paraat zijn voor de genoemde functie is voldoende.

²³ Waar staat dat iemand actief is, betekent dit: is in functie en is binnen 2 minuten bereikbaar voor overleg.

Functionaris	Schaalt op	Schaalt af	Opmerkingen
Operationeel Leider	t/m GRIP 3	van GRIP 2 naar GRIP 1 of GRIP 0	Mag zelfstandig opschalen totdat de burgemeester actief is.
Leidinggevenden brandweer, politie, GHOR en bevolkingszorg uit GBT	t/m GRIP 3	-	Mogen zelfstandig opschalen totdat de burgemeester actief is.
Burgemeester	t/m GRIP 3	van GRIP 3 naar GRIP 2	
Burgemeesters getroffen gemeenten	t/m GRIP 4	-	
Voorzitter veiligheidsregio	t/m GRIP 4 ²⁴	van GRIP 4 naar GRIP 3	Schaalt af naar GRIP 3, waarna de individuele burgemeesters verder afschalen binnen hun eigen gemeente.

Vervolg figuur 5: Bevoegdheid tot op- en afschalen per functionaris

Criteria voor zelfstandig grootschalig alarmeren door de meldkamer

Wat het Besluit veiligheidsregio's *grootschalig alarmeren*²⁵ noemt, komt in IJsselland overeen met opschalen tot en met GRIP 2.

De Caco – of als deze niet binnen 2 minuten bereikbaar is: een centralist – mag op eigen initiatief grootschalig alarmeren als hij op basis van zijn professionele inschatting bepaalt dat het incident voldoet aan één of meerdere van de hierna genoemde criteria:

- Het leven en de gezondheid van veel personen, het milieu of grote materiële belangen zijn geschaad of worden bedreigd en er is gecoördineerde inzet van diensten of organisaties nodig.
- Het incident is politiek-bestuurlijk, publicitair en/of publieksgevoelig.

Daarbij gelden de restricties zoals genoemd in figuur 5.

Overige uitgangspunten

- De standaardbezetting van teams blijft gelijk, ook na verder opschalen.
- Wat wel verandert bij verder opschalen is de coördinatie tussen de verschillende teams. Bij GRIP 1 en 2 is er een informatielijn naar de burgemeester. Bij GRIP 3 neemt de burgemeester actief zijn rol als opperbevelhebber²⁶ en is er een bevelslijn richting de Operationeel Leider.
- Indien nodig kan direct worden opgeschaald naar het gewenste GRIP-niveaus, zonder eerst de onderliggende niveaus te doorlopen.
- Bij het opschalen naar een bepaalde GRIP-niveau alarmeert de meldkamer alle bij dat niveau behorende onderdelen. Vervolgens is in overleg tussen de leidinggevenden van de verschillende teams maatwerk mogelijk. Een voorbeeld hiervan is een infectieziektecrisis. Daarbij wordt waarschijnlijk opgeschaald naar GRIP 4 zonder CoPI, omdat er geen aanwijsbaar brongebied is.

²⁴ Als het niet mogelijk is om tijdig bestuurlijk af te stemmen is de Operationeel Leider bevoegd om op te schalen naar GRIP 4. De voorzitter van de Veiligheidsregio moet de GRIP 4-status daarna formeel bekrachtigen.

²⁵ Het Besluit veiligheidsregio's definieert 'grootschalige alarmering' als "het bij een ramp of crisis onverwijld en volledig alarmeren van de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing ... onderdelen b tot en met e." Dit houdt in: van meldkamer tot en met Regionaal Operationeel Team.

²⁶ De burgemeester is ook bij GRIP 1 en 2 opperbevelhebber, maar vult deze pas bij GRIP 3 actief in.

3.5.3. Leiding en coördinatie

Doel

- Alle processen binnen de rampenbestrijding en crisisbeheersing aansturen.
- Samenhang en binding tussen de processen aanbrengen.

Toenemende complexiteit bij grootschalige incidenten

Bij de bestrijding van grootschalige incidenten ontstaat een complexe situatie, waarbij veel verschillende partijen betrokken zijn. Deze partijen zijn afhankelijk van elkaar en besluiten moeten daarom goed worden afgestemd. Dit betekent dat een grootschalig incident veel meer vraagt van het vermogen tot aansturing dan bij reguliere incidenten. Ook vraagt het 'rolvastheid' van leidinggevendenden. Dit geldt:

- binnen de afzonderlijke disciplines, omdat er meer (soorten) operationele eenheden moeten worden ingezet;
- tussen de afzonderlijke disciplines, omdat niet alleen de eigen discipline moet worden aangestuurd, maar dit in afstemming met de andere disciplines moet gebeuren;
- tussen de verschillende niveaus, omdat de besluiten op operationeel (CoPI), tactisch (ROT), strategisch (GBT/RBT) en mogelijk bovenregionaal niveau op elkaar moeten aansluiten.

3.5.4. Informatiemanagement

Doel

De juiste informatie is in de juiste vorm en op het juiste moment beschikbaar voor degenen die deze nodig hebben. Juiste informatie is: de actuele, essentiële punten van het grootschalig incident, de verwachte effecten en de ingezette capaciteiten. De juiste vorm omvat in ieder geval een goed toegankelijk, overzichtelijk en gestandaardiseerd multidisciplinair totaalbeeld.

Inhoud van het proces

De onderdelen van de hoofdstructuur delen informatie op een netcentrische manier. Dit houdt in dat er een actueel, eenduidig totaalbeeld van de situatie is dat gelijktijdig met alle onderdelen van de hoofdstructuur wordt gedeeld.

Het proces informatiemanagement bestaat uit 3 deelprocessen:

- informatie verzamelen;
- informatie verwerken en valideren;
- informatie delen.

Prestaties en normen

- De kolommen stellen de benodigde informatie beschikbaar.
- Gegevens uit meldingen en andere (aangeboden) gegevens over de situatie worden zo snel mogelijk geregistreerd.
- Aanvullende gegevens die nodig zijn worden zo snel mogelijk opgevraagd uit databestanden, via verkenning door aanwezige eenheden, e.a.
- Gegevens die beschikbaar komen worden zo snel mogelijk gevalideerd.
- Alle beschikbare gegevens, de genomen besluiten, de voortgang en de resultaten van elk stadium van de crisismanagementcyclus worden zo snel mogelijk geconcentreerd op één centraal punt.
- De beschikbare gegevens worden zo snel mogelijk geanalyseerd en verwerkt tot informatie, en deze informatie wordt zo snel mogelijk beoordeeld.
- De beschikbare informatie wordt zo snel mogelijk verwerkt in een totaalbeeld van het incident, de effecten en het verloop van de bestrijding, dat voortdurend wordt geactualiseerd en voor alle belanghebbenden continu toegankelijk is of tijdig beschikbaar wordt gesteld.
- De verantwoordelijke sleutelfunctionarissen en (andere) belanghebbende organisaties worden tijdig geattendeerd op het totaalbeeld en daarna steeds op de mutaties hierin die voor hen relevant zijn.
- De informatie is niet toegankelijk voor onbevoegden.

3.5.5. Resource management

Doel

De crisisorganisatie houdt zichzelf in stand zolang als dit nodig is om de bestrijding van het incident of de crisis tot een goed einde te brengen. Dit geldt zowel voor de personele bezetting als voor de systemen en andere voorzieningen van de crisisorganisatie.

Ieder team en iedere kolom zorgt zelf voor de eigen aflossing en voor een adequate overdracht.

Interregionale en landelijke bijstand

Veiligheidsregio IJsselland maakt afspraken met de aangrenzende veiligheidsregio's om de continuïteit van de crisisorganisatie te kunnen waarborgen. Het handboek Bijstand²⁷ bevat informatie over het aanvragen van landelijke bijstand. Tenslotte heeft Veiligheidsregio IJsselland over internationale bijstand afspraken gemaakt met Grafschaft Bentheim en met de Technische Hilfswerke.

Het ROT adviseert over het aanvragen van bijstand, voor zover nodig²⁸. De voorzitter van de veiligheidsregio vraagt bijstand aan. Dit doet hij rechtstreeks bij de voorzitter van de veiligheidsregio van waar bijstand wordt aangevraagd. Vervolgens stelt de voorzitter de minister en de commissaris van de Koning hiervan in kennis. Voorwaarde hierbij is overigens, dat beide veiligheidsregio's hierover afspraken hebben gemaakt²⁹.

Wil de voorzitter bijstand aanvragen bij een veiligheidsregio waarmee IJsselland geen afspraken heeft gemaakt hierover, dan vraagt hij bijstand aan bij de minister van Veiligheid & Justitie. Ook stelt hij de commissaris van de Koning van het verzoek in kennis.

3.6. Evaluatie van inzetten

Inzetten waarbij is opgeschaald, worden geëvalueerd conform het beleid dat hiervoor geldt binnen de veiligheidsregio IJsselland. Inzetten vanaf GRIP 2 worden in ieder geval geëvalueerd. GRIP 1-inzetten worden geëvalueerd als daarom wordt gevraagd.

Los van de vraag of een inzet uitgebreid wordt geëvalueerd houden ingezette onderdelen van de hoofdstructuur direct na afloop van hun inzet een korte nabespreking. Hiervan maken zij een verslag.

²⁷ Handboek Bijstand van Min BZK/ LOCC

²⁸ Om ambulancebijstand is bijvoorbeeld geen officiële aanvraag door de voorzitter van de veiligheidsregio nodig. Dit doet de Meldkamer Ambulancezorg zelfstandig.

²⁹ Zie bijlage 3 voor de overeenkomsten rampen- en crisisbeheersing van Veiligheidsregio IJsselland.

4. Crisispartners

Tijdens een ramp of crisis moeten veel verschillende partijen maatregelen treffen. Ieder op zijn eigen verantwoordelijkheidsterrein. Veiligheidsregio IJsselland heeft met een aantal van deze partijen samenwerkingsafspraken gemaakt³⁰. In aanvulling daarop beschrijven de bestuurlijke netwerkkaarten voor een groot aantal scenario's de bestuurlijke afstemmingslijnen die op dat moment aan de orde zijn.

Een aantal crisispartners met een bijzondere positie wordt in de volgende paragrafen toegelicht.

4.1. Rijksheren

Rijksheren zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur aangewezen functionarissen, die noodbevoegdheden namens de minister kunnen uitoefenen. Ze komen in beeld als er een vitaal belang wordt bedreigd en de normale bevoegdheden ontoereikend zijn om die dreiging aan te pakken. Verschillende ministeries hebben functionarissen die tijdens een noodtoestand als Rijkshere kunnen optreden. De Rijksheren, kunnen op uitnodiging deelnemen aan de vergadering van het RBT en er kan operationele afstemming plaatsvinden in het ROT.

4.2. De commissaris van de Koning

De commissaris heeft een toezichthoudende taak richting de veiligheidsregio³¹. Als de commissaris hiertoe aanleiding ziet, kan hij tijdens rampen en crises aanwijzingen geven omtrent de samenwerking binnen het RBT³². De commissaris kan geen aanwijzingen geven over de inhoud van de besluiten. Bij een ramp die zich uitstrekt over meerdere veiligheidsregio's heeft de commissaris ruimere inhoudelijke bevoegdheden³³.

De minister van Veiligheid & Justitie kan, in het uiterste geval, alle bevoegdheden van de commissaris, de burgemeesters en de voorzitter veiligheidsregio naar zich toe trekken³⁴.

4.3. Het Openbaar Ministerie

Bij rampen en crises zijn de volgende taken van het Openbaar Ministerie (OM) van belang:

- in het lokale driehoeksoverleg informatie uitwisselen en/of afstemmen met de burgemeester en de korpschef van de politie. Doel hiervan is strafrechtelijke en bestuurlijke instrumenten zo goed mogelijk op elkaar af gestemd toe te passen;
- de rechtsorde handhaven;
- leiding geven aan het eventuele opsporingsonderzoek naar de strafrechtelijk relevante toedracht van de calamiteit of ramp.

De hoofdofficier van Justitie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde³⁵. In die hoedanigheid kan hij de politie aanwijzingen geven bij de bestrijding van rampen en crises. De aanwijzingen van de hoofdofficier van Justitie zijn maatgevend bij:

- de beëindiging van een terroristische dreiging of aanval;
- de beëindiging van een gijzeling of ontvoering;
- het herstel van de continuïteit van de rechtspleging.

De burgemeester of de voorzitter van de veiligheidsregio is bij deze drie scenario's verantwoordelijk voor de hulpverlening en de handhaving van de openbare orde.

³⁰ Een overzicht van overeenkomsten tussen Veiligheidsregio IJsselland en haar crisispartners zijn te vinden in bijlage 3.

³¹ Wet veiligheidsregio's art. 58 t/m 60. De toezichthoudende taak geldt zowel tijdens rampen en crises als voorafgaand daaraan.

³² Wet veiligheidsregio's art. 41 lid 1 en 2

³³ Wet veiligheidsregio's art. 42 lid 1 en 2

³⁴ Wet veiligheidsregio's art. 54

³⁵ Politiewet art. 13

4.4. Defensie

Defensie is een structurele veiligheidspartner van politie, brandweer, GHOR en gemeenten.

In de crisisbeheersingsorganisatie is vanaf GRIP2 een vertegenwoordiger van Defensie (de Officier Veiligheidsregio) opgenomen in het ROT. Vanaf GRIP3 is een vertegenwoordiger van Defensie (de Regionaal Militair Commandant of een vertegenwoordiger van de RMC) mogelijk aanwezig in het GBT of bij GRIP 4 in het RBT.

Defensie stelt gegarandeerde en niet gegarandeerde capaciteiten beschikbaar daar waar de civiele kolommen niet tijdig kwalitatief en/of kwantitatief in eigen middelen kunnen voorzien (zie de ICMS³⁶ catalogus). Toetsing hiervan alsmede het stellen van eventuele prioriteiten geschied door het NCC / LOCC of in het geval van bijstand aan het ministerie van Justitie het management Operationele Zaken Incident (OZI).

Indien Defensiecapaciteit benodigd is voor het bestrijden van een crisis dient dit te worden aangevraagd volgens de procedure zoals omschreven is in het Handboek Bijstand (LOCC).

4.5. De waterschappen

Binnen Veiligheidsregio IJsselland zijn verschillende organisaties actief die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de waterzorg. De waterzorg kan opgedeeld worden in drie processen, te weten:

- beheer waterkwaliteit
- beheer waterkwantiteit
- nautisch verkeersmanagement

De waterschappen zorgen onder meer voor de waterkwaliteit en de waterkwantiteit, waaronder het beheer van de waterkeringen. De voorzitter van de veiligheidsregio is verplicht de voorzitter van het betrokken waterschap uit te nodigen voor de vergaderingen van het RBT.

4.6. Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat beheert en ontwikkelt in opdracht van de minister en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu het nationale netwerk van wegen en vaarwegen. Als beheerder van onder andere rijkswegen en vaarwegen, waterkwaliteit en –kwantiteit is het van groot belang dat Rijkswaterstaat bij rampen en crises betrokken is bij de crisisbesluitvorming in de regio. De hoofdingenieur-directeur van RWS is tevens rijksheer voor het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en vertegenwoordigt de minister tijdens buitengewone omstandigheden in het regionaal beleidsteam op het gebied van spoorvervoer, wegvervoer, binnenvaart, waterbeheer en civiele luchtvaart.

4.7. Nutsbedrijven

De uitval van drinkwater, elektriciteit/gas of ICT/telecom kan grote maatschappelijke gevolgen hebben. Veiligheidsregio IJsselland heeft daarom onder andere samenwerkingsafspraken gemaakt met het drinkwaterbedrijf Vitens en de netbeheerders Enexis, Gasunie, Tennet, Coagas, Rendo en Liander. Liaisons van deze organisaties kunnen op verzoek deelnemen aan de coördinerende teams binnen de hoofdstructuur.

4.8. Landelijke coördinatiecentra

4.8.1. Nationaal Crisiscentrum

Het Nationaal Crisiscentrum (NCC) ondersteunt ministeries bij hun crisisbesluitvorming en zorgt ervoor dat informatie snel wordt uitgewisseld. Het NCC:

³⁶ Handboek Bijstand / aanvraagformulier: <http://www.hetlocc.nl/onderwerpen/handboek-bijstand>
ICMS catalogus: <http://www.regionaalcrisisplan.nl/bestandentandsaanvraag>. De verschillende aanvraagprocedures staan beschreven in het Handboek Bijstand.

- geeft strategisch advies over communicatie bij crises en rampen en stelt communicatiemiddelen hiervoor ter beschikking, zoals de website www.crisis.nl en een publieksinformatienummer;
- verzamelt en levert informatie en advies tijdens crises;
- verstrekt informatie over crisisbeheersing aan veiligheidsregio's, gemeenten, provincies en andere veiligheidspartners, zoals bijvoorbeeld het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum.

4.8.2. Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum

Het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC) coördineert landelijk de inzet van de brandweer, politie, geneeskundige hulpverlening en de krijgsmacht tijdens rampen, calamiteiten en grote evenementen. Bij een nationale crisis kan het LOCC worden opgeschaald tot de zogeheten Landelijke Operationele Staf.

4.8.3. Landelijke Operationele Staf

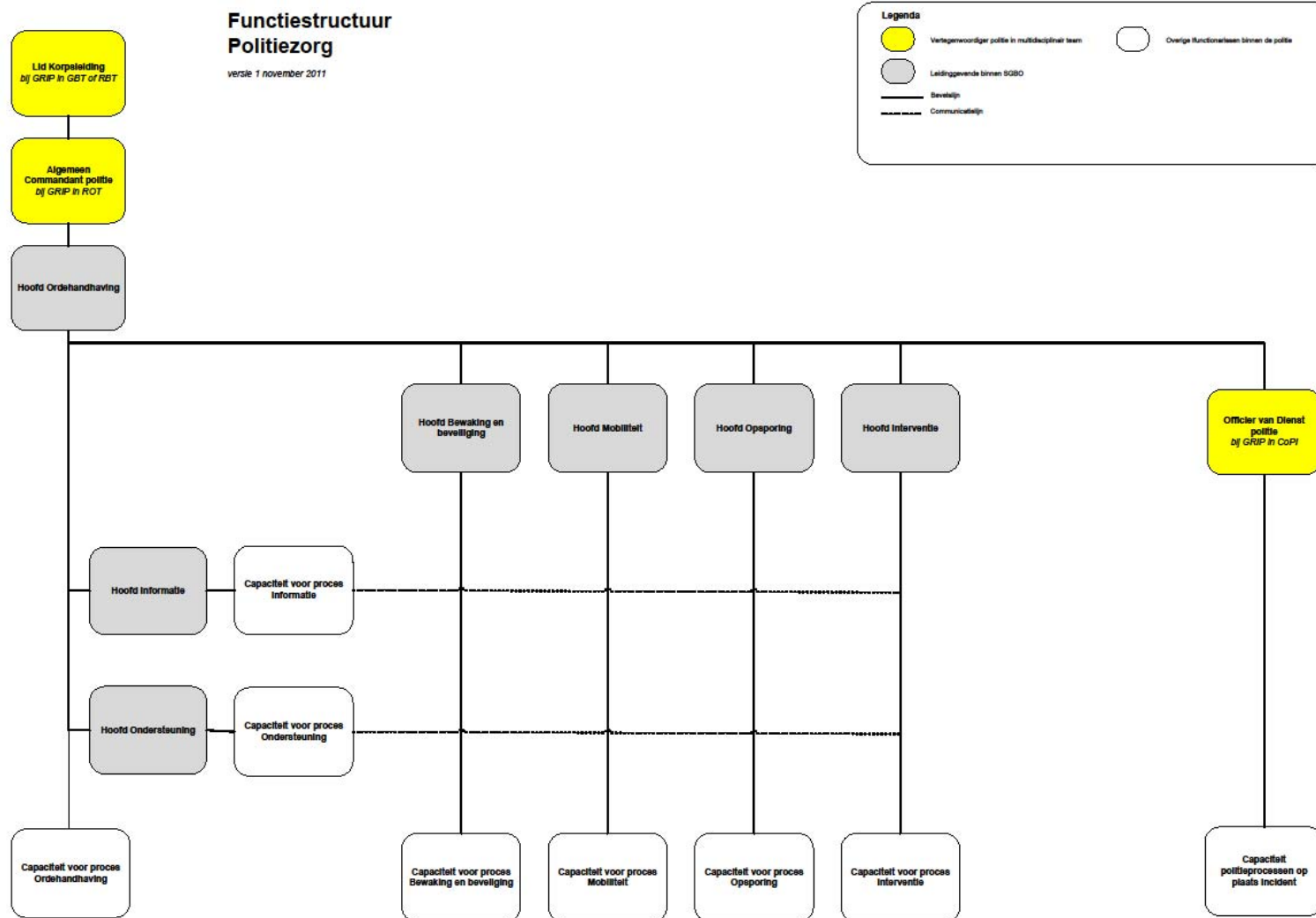
De Landelijke Operationele Staf (LOS) is verantwoordelijk voor de bovenregionale afstemming op operationeel terrein en functioneert als opgeschaald LOCC. Het LOS wordt geactiveerd door de voorzitter van Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCB) en levert een operationeel advies namens de bij de nationale crisis betrokken operationele diensten. Dit advies kan gaan over de beschikbaarheid van mensen en middelen voor nationale rampenbestrijding en crisisbeheersing, maar ook over de operationele uitvoerbaarheid en consequenties van bestuurlijke besluiten. Uitgebreide informatie over de verantwoordelijkheden en rollen die verschillende instanties en overheden hebben bij het bestrijden van crises staat in het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming.

4.8.4. Departementaal coördinatiecentrum

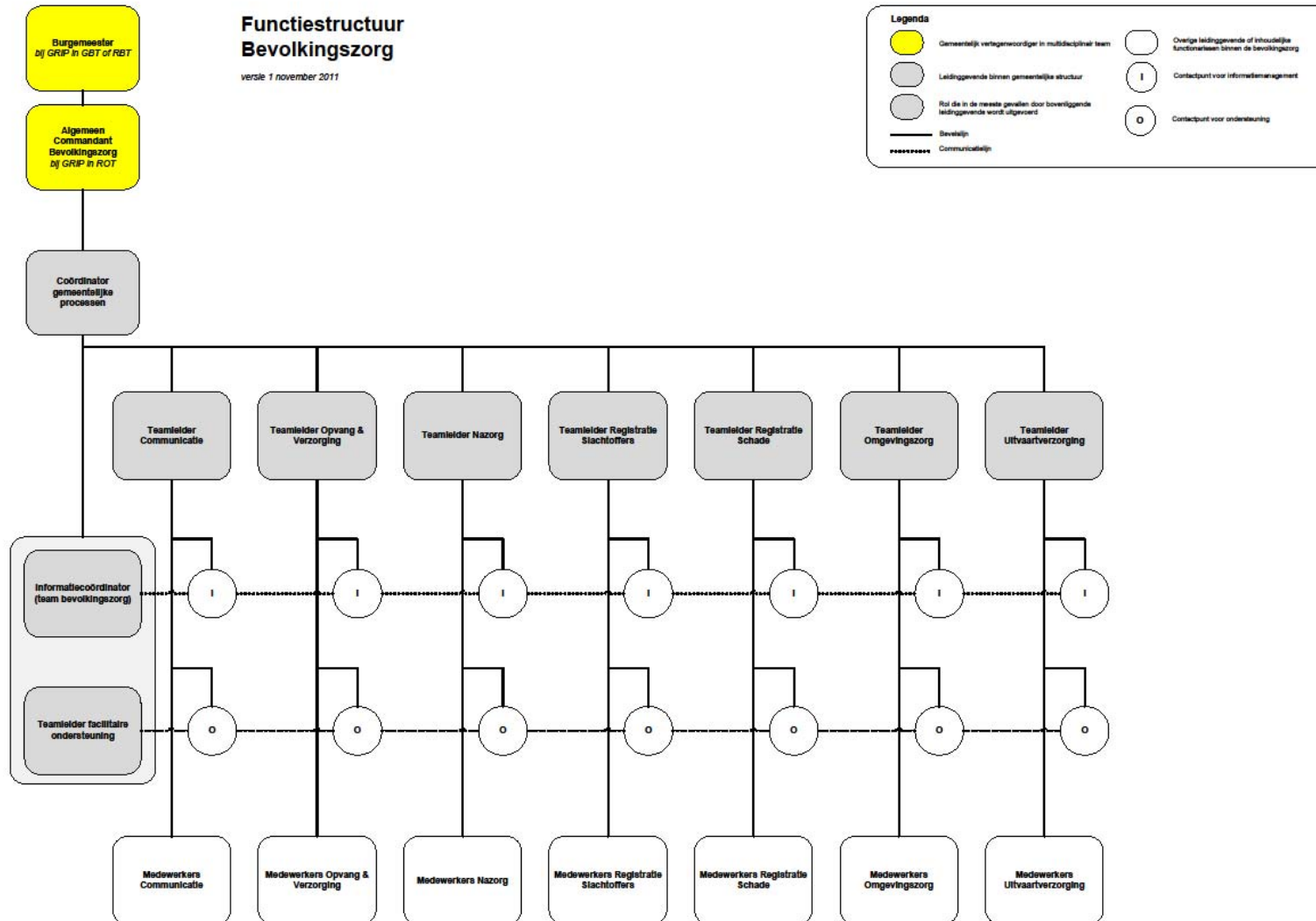
Elk ministerie neemt maatregelen op het eigen beleidsterrein om rampen en crises aan te pakken. Daarvoor hebben zij ieder een departementaal coördinatiecentrum (DCC). Samen met het NCC adviseren de DCC's de MCCB over landelijke maatregelen. Een departementaal coördinatiecentrum geeft burgemeesters en hulpdiensten via het NCC informatie over de gevolgen van een ramp en advies over maatregelen om mensen en milieu te beschermen.

Bijlage 1: Monodisciplinaire knoppenmodellen IJsseland

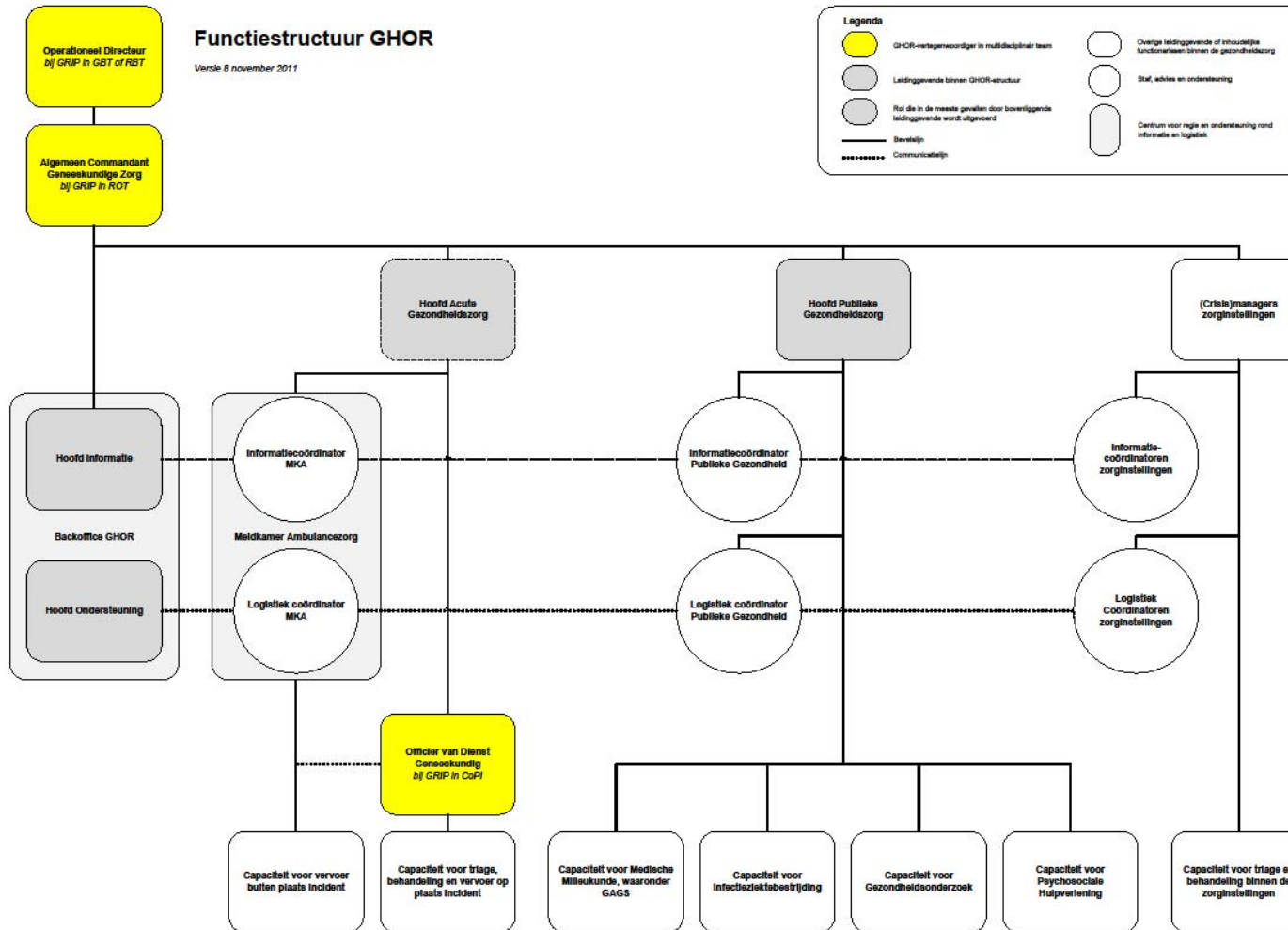
Bijlage 1a: Knoppenmodel Politie

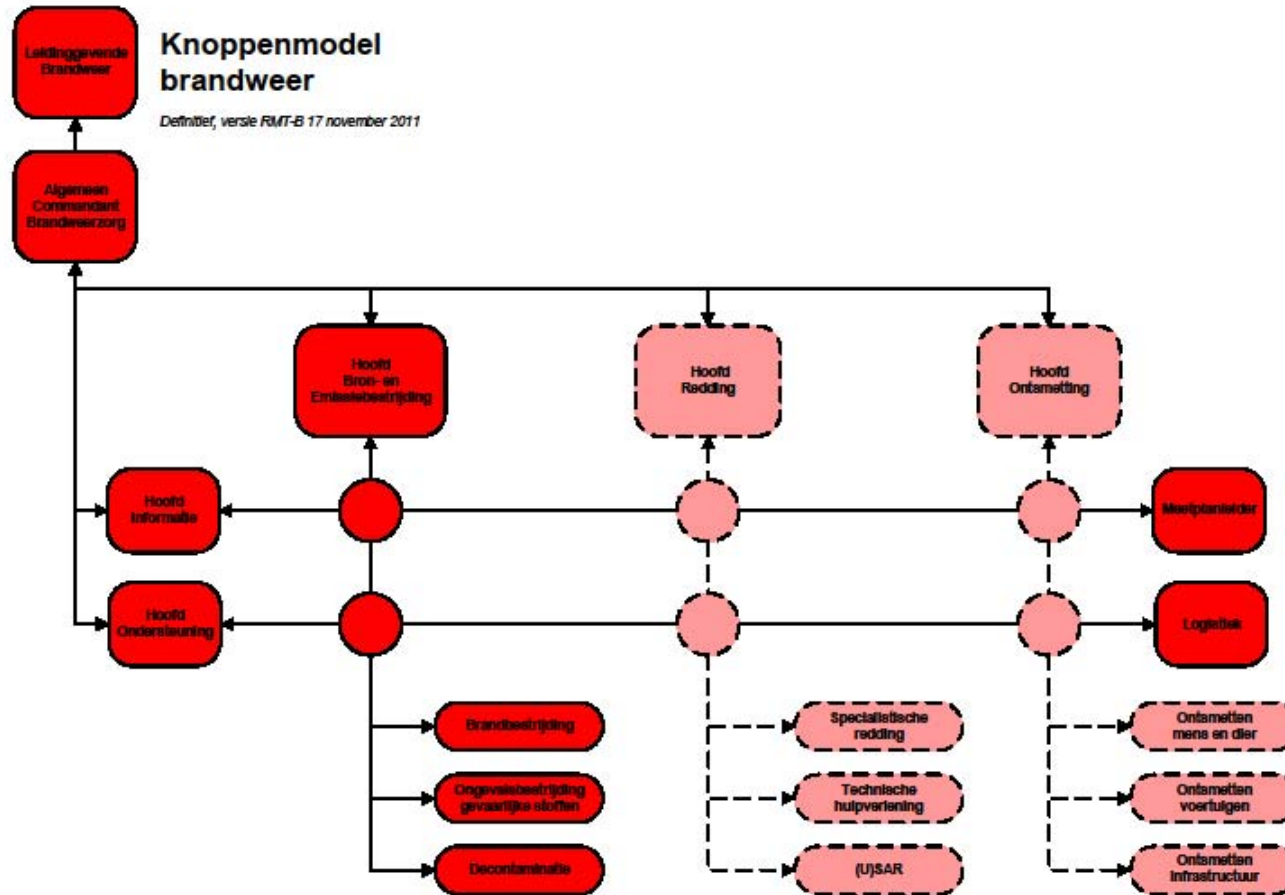
Bijlage 1b: Knoppenmodel Gemeenten

Bijlage 1c: Knoppenmodel GHOR

Bijlage 1d: Knoppenmodel Brandweer

Bijlage 2: rampbestrijdingsprocessen per kolom

Brandweezorg

Primaire processen

1. Brand- en emissiebestrijding

- a. Brandbestrijding
- b. Ongevallenbestrijding gevaarlijke stoffen
- c. Decontaminatie

2. Redding

- a. Technische hulpverlening
- b. Redding
- c. Urban Search & rescue

3. Ontsmetting

- a. Ontsmetten mens en dier
- b. Ontsmetten voertuigen
- c. Ontsmetten infrastructuur

Ondersteunende processen

- a. Informatiemanagement
- b. Resource management

Gezondheidszorg

Primaire processen

1. Spoedeisende Medische Hulpverlening

- a. Triage
- b. Behandelen
- c. Vervoeren/verwijzen

2. Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen

- a. Signaleren getroffen
- b. Bevorderen zelfredzaamheid
- c. Verwijzen getroffen

3. Opgeschaalde Publieke Gezondheidszorg

- a. CBRN-stoffen en gezondheid
- b. Infectieziektecrisisbestrijding
- c. Gezondheidsonderzoek na rampen/crises

Ondersteunende processen

- a. Informatiemanagement
- b. Resource management

Politiezorg

Primaire processen

1. Handhaving mobiliteit

- a. Statische verkeergeleiding
- b. Dynamische verkeergeleiding
- c. Technisch ongeval onderzoek

2. Ordehandhaving

- a. Crowd management
- b. Crowd control
- c. Riot control

3. Opsporing

- a. Tactische opsporing
- b. Technisch forensische opsporing
- c. Intelligence
- d. Recherchemaatregelen

4. Opsporingsexpertise

- a. Politieel onderhandelen
- b. Specialistische observatie
- c. Specialistische rechetoeepassingen
- d. Specialistische forensische opsporing (RIT)
- e. Aanhouding en ondersteuning

5. Interventie

- a. Politieel onderhandelen
- b. Specialistische observatie
- c. Specialistische rechetoeepassingen
- d. Specialistische operaties
- e. Explosievenverkenning
- f. Aanhouding en ondersteuning (DSI)

6. Handhaving netwerken

- a. Handhaven maatschappelijke netwerken
- b. Handhaven overige netwerken

7. Bewaken en beveiligen

- a. Bewaken en beveiligen personen
- b. Bewaken en beveiligen objecten
- c. Bewaken en beveiligen diensten

Ondersteunende processen

- a. Informatiemanagement
- b. Resource management

Bevolkingszorg

Primaire processen

1. Communicatie

- a. Persvoorlichting
- b. Publiekvoorlichting

2. Publieke zorg

- a. Opvang en verzorging
- b. Nazorg
- c. Registratie slachtoffers, inc. verwanteninformatie
- d. Registratie schade
- e. Uitvaartverzorging

3. Omgevingszorg

- a. Milieu en besmette waren

Ondersteunende processen

- a. Informatiemanagement
- b. Resource management

Bijlage 3: Overeenkomsten rampen- en crisisbeheersing

Overzicht overeenkomsten rampen- en crisisbeheersing Veiligheidsregio IJsselland (per 01-08-2011)

Naam Partij	Onderwerp	Besluit
ALGEMEEN		
Burgemeesters deelnemende gemeenten	Afspraken over bestuurlijke coördinatie bij rampen en crises. (Sinds Wet vr eventueel alleen van belang bij uitrol van landelijke maatregelen bij bepaalde crises, die geen GRIP 4 zijn)	AB 05-01-2009
Regionaal College IJsselland	Samenwerkingsconvenant VR en RC	AB 05-10-2011
MULTIDISCIPLINAIR		
RTV Oost	Protocol inzet bij waarschuwing van de bevolking	AB 05-01-2009
Gemeenten Veiligheidsregio IJsselland	Intergemeentelijke samenwerkingsovereenkomst rampen en crisis	AB 05-01-2009
Regionaal Commando Noord Defensie	Samenwerking en positionering RMC Noord binnen Veiligheidsregio	AB 05-01-2009
RAV, Brandweer en Politie	Samenwerkingsprotocol over melding en alarmering van een incident dat (opgeschaalde) multidisciplinaire inzet vereist	DB 05-01-2009
Grafschaft Bentheim	Convenant over grensoverschrijdende multidisciplinaire samenwerking op regioniveau	AB 29-06-2009
Veiligheidsberaad	Convenant Project Netcentrisch Werken	AB 17-02-2010
Vitens en Politie IJsselland	Samenwerkingsconvenant rampenbestrijding en crisisbeheersing	DB 20-05-2010
Landelijk project netcentrisch werken	Samenwerkingsovereenkomst implementatie LCMS	DB 28-01-2011
VROM-inspectie	Samenwerkingsprotocol Veiligheidsregio en het BOT-mi	AB 05-01-2009
Veiligheidsregio Groningen	Convenant BRZO-taken	DB 19-03-2008
Veiligheidsregio's Midden- en Oost Nederland	Samenwerkingsovereenkomst BRZO-taken	DB 07-04-2011
MELDKAMER		
MON-deelnemers	Gemeenschappelijke regeling MON	AB 16-12-2009
Meldkamer Oost-Nederland en Meldkamer Noord-Nederland	Convenant samenwerking uitwijk en fallback	AB 20-04-2011
BRANDWEER		
Veiligheidsregio Twente	Convenant bos- en heidebranden	AB 05-01-2009
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	Operationele samenwerkings- en bijstandsafspraken inzet NBC-peloton	AB 05-01-2009
Veiligheidsregio's Twente en Noord- en Oost Gelderland	Convenant Meetplanleider Veiligheidsregio's Twente, Noord- en Oost Gelderland en IJsselland	AB 05-01-2009
Hulpverleningsdienst Flevoland	Operationeel optreden AGS in Dronten, NOP en Urk	AB 05-01-2009
Hulpverleningsdienst Drenthe	Bijstand AGS IJsselland in Drenthe	DB 21-03-2011
Minister Veiligheid en Justitie	Schenkingsovereenkomst rijksmaterieel	DB 21-03-2011
Siemens	Exploitatieovereenkomst OMS Brandweer	DB 21-03-2011
Minister Veiligheid en Justitie	Gebruiksovereenkomst rijksmaterieel	DB 09-06-2011

GHOR

Deventer Ziekenhuis	Afspraken over de inzet bij de geneeskundige hulpverlening	01-10-2011
Isalakinieken Zwolle	Afspraken over de inzet bij de geneeskundige hulpverlening	AB 05-01-2009
GGD IJsselland	Afspraken over de inzet bij de geneeskundige hulpverlening	01-09-2009
Dimence	Afspraken over de inzet bij de geneeskundige hulpverlening	AB 05-01-2009
Röpcke Zweers Ziekenhuis	Afspraken over de inzet bij de geneeskundige hulpverlening	AB 05-01-2009
Nederlandse Rode Kruis	Overeenkomst SIGMA GHOR en NRK Veiligheidsregio IJsselland	DB 02-12-2010
Zorgfacet	Overeenkomst over levering van huisartsenzorg in een gemeentelijk centrum voor Opvang & Verzorging.	DB 18-11-2010
RAV IJsselland	Overeenkomst over de geneeskundige hulpverlening in de zin van de Wet veiligheidsregio's	DB 09-06-2011
Veiligheidsregio's Noord- en Oost Gelderland en Twente	Interregionale bijstand GHOR	DB 09-06-2011
Medrie	Overeenkomst over de geneeskundige hulpverlening, zoals gedefinieerd in de Wet Veiligheidsregio's	In behandeling
